

नेपाल नेत्रज्योति संघ NEPAL NETRA JYOTI SANGH

बुलेटिन

वर्ष ७, अङ्क २, पूर्णाङ्क १६ February 2015-March 2016

IAPB को दोस्रो क्षेत्रीय कार्यशाला गोष्ठी काठमाडौंमा सम्पन्न

विश्वका आँखा स्वास्थ्य क्षेत्रमा क्रियाशील सबै गैरसरकारी संस्थाहरूको छाता संगठन International Agency for Prevention of Blindness (IAPB) को दोस्रो क्षेत्रीय कार्यशाला गोष्ठी गत १५ तथा १६ डिसेम्बरमा काठमाडौंमा सम्पन्न भयो । दिक्षण पूर्वी एशियाली क्षेत्र (SEAR) मा "Universal Eye Health: a global action plan 2014-2019" को कार्यान्वयन विषयमा भएको सो गोष्ठीको समुद्घाटन एक विशेष समारोहमा सम्माननीय उपराष्ट्रपित नन्दबहादुर पुनले पानसमा बित्त बालेर गर्नुभएको थियो । स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्री माननीय रामजनम चौधरीको विशेष समुपस्थिति रहेको सो गोष्ठीको उद्घाटन समारोहमा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयका सचिव शान्तबहादुर श्रेष्ठ, IAPB का मुख्य कार्यकारी अधिकृत

Mr. Peter Ackland, IAPB का दक्षिण पूर्वी एशियाका क्षेत्रीय प्रमुख डा. ताराप्रसाद दास, विश्व स्वास्थ्य संगठनका प्रतिनिधि Dr Ivo Kocur, नेपाल नेत्रज्योति संघका महासचिव श्यामकुमार पोखरेललगायतको उपस्थिति रहेको थियो।

संघका केन्द्रीय अध्यक्ष एवं IAPB को बोर्ड अफ ट्रष्टिका सदस्य प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्रको सभापितत्वमा सम्पन्न उक्त कार्यक्रममा दक्षिण पूर्वी एशिया क्षेत्रका १० मुलुकका IAPB प्रतिनिधिहरू, IAPB का कार्यकारी सदस्यहरू, विश्व स्वास्थ्य संगठन तथा आँखा स्वास्थ्य क्षेत्रमा क्रियाशील अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूका प्रतिनिधिहरूको सहभागिता रहेको थियो।

नेपाल नेत्रज्योति संघ तथा भारतीय राजदूतावासबीच अन्धोपन न्यूनीकरणका लागि सहयोगसम्बन्धी सम्भौता सम्पन्न

नेपाल नेत्रज्योति संघ तथा भारतीय राजदूतावासबीच नेपालमा अन्धोपन न्यनीकरणका लागि आर्थिक सहयोग सम्बन्धी सम्भौतापत्रमा हस्ताक्षर भएको छ। गत माघ ५ गते (जनवरी १९, २०१६) एक विशेष कार्यक्रममा सो हस्ताक्षर सम्पन्न भएको हो । नेपालका लागि भारतका महामहीम राजदूत रञ्जित रेको बिशेष उपस्थितिमा सो सम्भौतापत्रमा संघका केन्द्रीय अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्र तथा भारतीय राजदुतावासका द्वितीय सचिव श्री ज्ञानबीर सिंहले हस्ताक्षर गर्नु भएको थियो । उक्त सम्भौताअनुसार भारतीय राजदूतावासले नेपाल नेत्रज्योति संघलाई १५००० वटा मोतीबिन्दुको निःशुल्क शल्यिक्रिया गर्न तथा देशका विभिन्न जिल्लाका विद्यालयहरूका बालबालिकाहरूको आँखा जाँच गरी ९००० जना दृष्टिदोष तथा ३०० न्यूनदृष्टि भएका बालबालिकाहरूलाई निःशुल्क चश्मा बितरण गर्नका लागि ४ करोड ४१ लाख ६७ हजार २ सय नेपाली रूपैयाँ उपलब्ध गराउने छ । नेपाल नेत्रज्योति संघले उक्त आर्थिक सहयोगलाई संघमातहतका आँखा अस्पताल तथा उपचार केन्द्रहरूबाट विभिन्न जिल्लामा आँखा शिविर तथा विद्यालय आँखा जाँच कार्यक्रम सञ्चालन गरी निवारणयोग्य अन्धोपन तथा बालबालिकाहरूको न्यूनदृष्टिलाई न्यूनीकरण गर्ने कार्यमा उपयोग गर्नेछ। संघलाई भारतीय दूतावासले यसप्रकारको सहयोग सन २००० देखि नै प्रदान गर्दै आएको र यस सहयोगले देशका दुर्गम तथा पिछडिएका क्षेत्र तथा विपन्न वर्गसम्म आँखा स्वास्थ्य सेवा पुऱ्याउन उल्लेखनीय सहयोग पुग्दै आएको छ । देशमा निवारणयोग्य अन्धोपन न्युनीकरणमा भारतीय राजदूतावासको सहयोग महत्वपूर्ण रहँदै आएको छ।

सोही कार्यक्रममा Nepal-India Cooperation in Eye Care Services: Prospects and Retrospects विषयमा विभिन्न व्यक्तित्वहरूले मन्तव्य दिनुभएको थियो । राष्ट्रिय योजना आयोगका सदस्य डा. कृपासिन्धु प्रसाद चौधरीको प्रमुख आतिथ्यतामा सम्पन्न उक्त कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्नुहुँदै महामहिम भारतीय राजदूत रञ्जित रेले नेपाल भारत सम्बन्धमा सानातिना कुराले कुनै असर नपर्ने धारणा राख्नु हुँदै नेपाल नेत्रज्योति संघलाई भारतले पुऱ्याउँदै आएको सहयोगको निरन्तरता रहनुका साथै आगामी दिनमा सहयोगका क्षेत्रलाई आवश्यकताअनुसार अभ बिस्तार गर्दै लैजाने बताउनु भयो । महामहिम राजदूत रेले नेपालमा स्वास्थ्य जनशक्तिको कमी रहेको, अभ

दुर्गम क्षेत्रमा त कुनै पनि चिकित्सक जान नचाहने भएकाले आमसर्वसाधारणमा स्वास्थ्य सेवाको पहुँच पुग्न नसकेकाले नेपाल सरकार, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले हरेक चिकित्सक कम्तीमा पनि एक दुई महिनाका लागि दुर्गम क्षेत्रमा व्यवस्था मिलाउन सुभाव समेत दिनुभयो।

प्रमुख अतिथि राष्ट्रिय योजना आयोगका सदस्य डा. चौधरीले नेपाल नेत्रज्योति संघका कार्य तथा योगदानको सराहना गर्नुहुँदै संघलाई भारतले गरेको सहयोगका लागि धन्यवाद दिनु भयो । वहाँले योजना आयोगमा पनि आगामी दिनमा आँखा स्वास्थ्य क्षेत्रका लागि आवश्यक योजना र बजेटका लागि आफूले विशेष पहल गर्ने जानकारी पनि गराउनु भयो ।

कार्यक्रममा त्रिभुवन विश्वविद्यालयका उपकुलपित प्रा.डा. तीर्थ खिनयाँ, सुदुरपिश्चमाञ्चल विश्वविद्यालयका उपकुलपित प्रा. भूषण श्रेष्ठ, नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठानका उपकुलपित प्रा.डा. जीवराज पोखरेल, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयका सिचव शान्तबहादुर श्रेष्ठ, बिरष्ठ अर्थशास्त्री प्रा.डा. विश्वम्भर प्याकुऱ्याल, राजनैतिक विश्लेषक प्रा. कृष्ण पोखरेल, स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठानका कार्यकारी निर्देशक प्रा.डा. विष्णु सापकोटा लगायतले मन्तव्य दिनुहुँदै संघले आँखा स्वास्थ्यका क्षेत्रमा पुऱ्याएको योगदानको चर्चा गर्नुका साथै नेपालको आँखा स्वास्थ्य सेवाको बिस्तार र अन्धोपन न्यूनीकरणमा भारतले दिँ दै आएको सहयोगको प्रशंशा गर्नु भएको थियो ।

कार्यक्रमका सभापित तथा नेपाल नेत्रज्योति संघका केन्द्रीय अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्रले नेपालमा भारतीय सहयोगको महत्व र योगदानमाथि चर्चा गर्नुहुँदै अन्धोपन न्यूनीकरणमा भारतले प्रदान गर्दै आएको सहयोगकै कारण संघ देशका दुर्गम क्षेत्रहरूसम्म आँखा स्वास्थ्य सेवा पुऱ्याउन सफल भएको बताउनु भयो । वहाँले भारतले संघलाई पुऱ्याउँदै आएको सहयोगका लागि धन्यबाद दिनुहुँदै भारतीय दूतावास र संघबीचको सहकार्य आगामी दिनमा पनि जारी रहने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो ।

नेपाल नेत्रज्योति संघका महासचिव श्यामकुमार पोखरेलले स्वागत मन्तव्य दिनुभएको थियो भने संघका कार्यक्रम निर्देशक सैलेशकुमार मिश्रले अन्धोपन न्यूनीकरणका लागि नेपाल नेत्रज्योति संघलाई भारतीय सहयोग सम्बन्धमा एक दृश्यप्रस्तुति प्रस्तुत गर्नु भएको थियो।

संघका पदाधिकारीहरूबाट सम्माननीय राष्ट्रपतिसँग शिष्टाचार भेट

नेपाल नेत्रज्योति संघका केन्द्रीय पदाधिकारीहरूले नविनर्वाचित सम्माननीय राष्ट्रपति श्रीमती बिद्यादेवी भण्डारीसँग शिष्टाचार भेट गर्नुभएको थियो। संघका केन्द्रीय अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्रको नेतृत्वमा गएको सो टोलीमा महासचिव श्यामकुमार पोखरेल, सचिव भरतबहादुर चन्द, प्रवक्ता हरिप्रसाद शर्मा, सदस्य सागरप्रताप राणा, संघका कार्यक्रम निर्देशक शैलेसकुमार मिश्र तथा वित्त नियन्त्रक सोमेश अर्याल रहनुभएको थियो। उक्त भेटका अवसरमा केन्द्रीय अध्यक्ष प्रा.डा. मिश्रले नेपाल नेत्रज्योति संघले नेपालमा अन्धोपन न्यूनीकरणमा खेलेको भूमिका र संघको आँखा स्वास्थ्य सेवासम्बन्धी गतिविधिहरूका बारेमा सम्माननीय राष्ट्रपतिलाई अवगत गराउनु भयो।

संघका पदाधिकारीहरूबाट सम्माननीय उपराष्ट्रपतिसँग शिष्टाचार भेट

नेपाल नेत्रज्योति संघका केन्द्रीय पदाधिकारीहरूले गत मङ्सीर ६ गते नविनर्वाचित उपराष्ट्रपति सम्माननीय नन्दबहादुर पुनिसत शिष्टाचार भेट गर्नुभएको थियो । संघका केन्द्रीय अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्रको नेतृत्वमा गएको सो टोलीमा महासचिव श्यामकुमार पोखरेल, संघका कार्यक्रम निर्देशक शैलेसकुमार मिश्र तथा वित्त नियन्त्रक सोमेश अर्याल रहनुभएको थियो । उक्त भेटका अवसरमा केन्द्रीय अध्यक्ष प्रा.डा. मिश्रले नेपाल नेत्रज्योति संघले नेपालमा अन्धोपन न्यूनीकरणमा खेलेको भूमिका र संघको आँखा स्वास्थ्य सेवासम्बन्धी गतिविधिहरू तथा संघका सामू विद्यमान चुनौतीहरूका बारेमा सम्माननीय उपराष्ट्रपतिलाई अवगत गराउनु भयो ।

संघको प्रतिनिधिमण्डलबाट चित्रकुट भमण

नेपाल नेत्रज्योति संघका केन्द्रीय अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्रको नेतृत्वमा संघको एक प्रतिनिधि मण्डलले गत २५ देखि २८ डिसेम्बरसम्म भारतको चित्रकुटस्थित सद्गुरू सेवा संघ ट्रष्ट तथा सो ट्रष्टद्वारा सञ्चालित सद्गुरू नेत्रचिकित्सालयको अवलोकन भ्रमण गरेको थियो । सो प्रमण्डलमा संघका महासचिव श्यामकुमार पोखरेल, कार्यक्रम निर्देशक शैलेसकुमार मिश्र तथा वित्त नियन्त्रक सोमेश अर्याल सहभागी हुनुहुन्थ्यो । उक्त भ्रमणका अवसरमा संघ तथा सद्गुरू नेत्रचिकित्सालबीच अल्पकालीन तालिम, फेलोसिप, मानवसंसाधन विकासलगायतका विषयमा आगामी दिनमा सहकार्य गर्दै जाने विषयमा विमर्शसमेत भएको थियो ।

दुवै संस्थाहरूको समाजलाई आँखा स्वास्थ्य सेवाका क्षेत्रमा पुऱ्याउँदै आएको योगदान उल्लेखनीय रहेको सन्दर्भमा सो भ्रमणका अवसरमा दुवै संस्थाका पदाधिकारीहरूबाट आगामी दिनमा दुवै संस्थाले मिलेर नेपाल तथा भारत दुवै देशमा आँखा स्वास्थ्य सेवाको दिगो विकासका लागि संयुक्त शैक्षिक कार्यक्रम, मानव संसाधन विकास तथा अनुसन्धान कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा पनि सहकार्य गर्ने प्रतिवद्धतासमेत जाहेर गरिएको थियो ।

IAPB का अन्तर्राष्ट्रिय पदाधिकारीहरूका संघको कार्यालय भ्रमण

International Agency for Prevention of Blindness (IAPB) का प्रमुख कार्यकारी अधिकृत Mr. Peter Ackland तथा दक्षिण पूर्वी एशिया क्षेत्रका प्रमुख डा. ताराप्रसाद दासले गत १८ डिसेम्बर २०१५ मा नेपाल नेत्रज्योति संघको केन्द्रीय कार्यालयको अवलोकन भ्रमण गरी संघका केन्द्रीय अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्र तथा अन्य पदाधिकारीहरूसँग शिष्टाचार भेट गर्नुभएको थियो । भेटका अवसरमा संघका अध्यक्ष प्रा.डा. मिश्रले संघका गतिविधि र भावी योजनाहरूका बारेमा जानकारी गराउनु भएको थियो ।

पत्रकार भेटघाट

नेपालमा बालअन्धोपनको स्थिति र यसको न्यूनीकरणका लागि ORBIS International को सहयोग सम्बन्धमा पत्रकार भेटघाट कार्यक्रम सम्पन्न भयो । सो अवसरमा ORBIS International को सहयोगमा संचालित कार्यक्रमहरुको लक्ष्य प्राप्ति र यसका चुनौतीहरुका बारेमा पत्रकारहरुलाई जानकारी गराइएको थियो ।

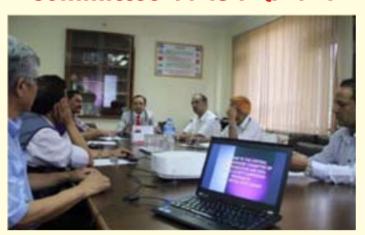
राष्ट्रिय आँखा स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रमको समीक्षा कार्यशाला गोष्ठी

संघले गत श्रावण २२ गते संघअन्तर्गत सञ्चालित राष्ट्रिय आँखा स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रमको समीक्षा कार्यशाला गोष्ठी आयोजना गरेको थियो । संघअन्तर्गतका देशका १४ आँखा अस्पतालका प्रतिनिधिहरूको सहभागिता रहेको सो कार्यक्रममा सहभागीहरूले आ-आफ्ना आँखा अस्पतालहरूमार्फत् सञ्चालित उक्त कार्यक्रमको प्रगतिको विवरण प्रस्तुत गर्नुहुँदै आँखा स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रमको आवश्यकता, महत्व र आँखा अस्पतालहरूमा आँखा स्वास्थ्य शिक्षाको कार्यक्रमको आवश्यकता, महत्व र आँखा अस्पतालहरूमा आँखा स्वास्थ्य शिक्षाको कार्यक्रमलाई अभ प्रभावकारी बनाउन अपनाउनु पर्ने उपायहरूका सम्बन्धमा प्रकाश पार्नुका साथै संघले यस कार्यक्रमको लक्ष्य हासिल गर्न अपनाउनु पर्ने रणनीतिहरूका सम्बन्धमा पनि चर्चा गर्नुभएको थियो ।

उक्त कार्यशालामा संघका केन्द्रीय अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्रले उद्घाटन गर्नुभएको उक्त कार्यक्रममा महासचिव श्यामकुमार पोखरेल, सचिव भरतबहादुर चन्द, प्रवक्ता हरिप्रसाद शर्मालगायत संघको केन्द्रीय कार्यालयका कर्मचारीहरूको समेत उपस्थिति रहेको थियो । कार्यक्रममा संघका कार्यक्रम निर्देशक शैलेसकुमार मिश्रले आँखा स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रमको महत्व बारे चर्चा गर्नुभएको थियो भने नेत्रअधिकृत भवानीप्रसाद पन्त तथा वित्त नियन्त्रक सोमेश अर्यालले पनि कार्यक्रममा प्रस्तुति दिनुभएको थियो ।

Central Project Advisory Committee को बैठक सम्पन्न

१६ जुलाई २०१५ मा सेवा फाउण्डेसन तथा सेवा क्यानाडा सोसाइटीको सहयोगमा संघद्वारा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको केन्द्रीय परियोजना सल्लाहकार सिमितिको बैठक (Central Project Advisory Committee meeting) बसेको थियो । उक्त बैठकमा महिला तथा बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय, गृह मन्त्रालय, कानुन तथा न्याय मन्त्रालय, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, संघीय मामला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, समाजकल्याण परिषद, राष्ट्रिय योजना आयोग तथा सेवा फाउन्डेसन (संयुक्त राज्य अमेरिका) लगायतका प्रतिनिधिहरूको उपस्थित रहेको थियो । कार्यक्रममा संघका केन्द्रीय अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्रले कार्यक्रमको उद्देश्यबारे प्रकाश पार्नुभएको थियो भने कार्यक्रम निर्देशक शैलेसकुमार मिश्रले सेवा फाउन्डेसन तथा संघबीचको सम्बन्ध र सहकार्यबारे प्रकाश पार्नुभएको थियो । उक्त बैठकमा सेवा फाउन्डेसनका नेपाल प्रतिनिधि रामप्रसाद कँडेलले उक्त संस्थाको परिचय तथा नेपालमा सो संस्थाले पुऱ्याउँदै आएका आँखा स्वास्थ्य सेवाका क्षेत्रहरूका बारेमा जानकारी गराउन् भएको थियो ।

भारतका लागि नेपालका राजदूतसँग शिष्टाचार भेट

गत जुन ६ मा नेपाल नेत्रज्योति संघका केन्द्रीय अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्र तथा महासचिव श्यामकुमार पोखरलले भारतका लागि नेपालका राजदूत महामहिम दीपकुमार उपाध्यायसँग काठमाडौंमा शिष्टाचार भेट गर्नुभएको थियो । उक्त भेटका अवसरमा अध्यक्ष प्रा.डा. मिश्रले महामहिम राजदूतलाई नेपाल नेत्रज्योति संघले नेपालमा अन्धोपन न्यूनीकरणका लागि पुऱ्याउँदै आएको योगदान र संघका गतिविधिहरूका बारेमा अवगत गराउनु भएको थियो । भेटमा संघले भारतका आँखाका रोगीहरूको उपचारमा समेत उल्लेख्य योगदान दिएको तथा भारत सरकारबाट नेपालमा अन्धोपन न्यूनीकरणका लागि हुँदै आएको सहयोगका बारेमा समेत जानकारी महामहिम राजदूतलाई गराइएको थियो ।

विश्व दृष्टि दिवस सम्पन्न

विगत वर्षहरूमा भैं यस वर्ष पिन नेपाल नेत्रज्योति संघले विशव दृष्टि दिवस विभिन्न कार्यक्रमहरूको आयोजना गरी मनाएको थियो । हरेक वर्ष अक्टोवर महिनाको दोस्रो विहिवारका दिन मनाइने विश्व दृष्टि दिवस यस वर्ष ८ अक्टोवरका दिन 'सबैका लागि आँखाको स्याहार' नाराका साथ संघले काठमाडौं उपत्यकास्थित आफ्नो एक मात्र आँखा उपचार केन्द्र लिलतपुरको लुभुमा मनाएको थियो । उक्त अवसरमा संघका केन्द्रीय पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू, जिल्ला अस्पताल तथा जनस्वास्थ्य कार्यालयका कर्मचारीहरू, विद्यालयका छात्रछात्राहरू तथा स्थानीय सर्वसाधारणसहितको सहभागितामा आँखा स्वास्थ्यसम्बन्धी एक जनचेतनामूलक ऱ्यालीको आयोजना गरिएको थियो । ऱ्यालीपश्चात सभालाई सम्बोधन गर्नेहुँदै संघका केन्द्रीय अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्रले सन् २०१० लाई आधार मानेर विद्यमान अन्धोपनलाई २५ प्रतिशतले घटाउनेतर्फ संघ प्रयत्नशील रहेको जानकारी दिनुभयो ।

यसै गरी संघका विभिन्न जिल्ला शाखाहरूले पनि उक्त दिन विभिन्न कार्यक्रमको आयोजना गरी विश्व दृष्टि दिवस मनाएका थिए। यस क्रममा गौर आँखा अस्पतालले नेपाल नेत्रज्योति संघ तथा हेल्प एज इन्टरनेशनलको सहयोगमा रौतहटको डुमिरया, परोहामा निःशुल्क आँखा शिविर सञ्चालन गरेर कुल ६०० जना आँखाका विरामीको उपचार गर्नुका साथै २३० मोतीबिन्दुका रोगीहरूको शल्यिकया सम्पन्न गरेको थियो।

सेवा फाउण्डेसनका प्रतिनिधिहरूसँग भेटघाट

संघका केन्द्रीय पदाधिकारीहरू तथा सेवा फाउण्डेसनका पदाधिकारीबीच भेटघाट सम्पन्न भएको थियो । उक्त भेटका अवसरमा संघका केन्द्रीय अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्र, महासचिव श्यामकुमार पोखरेल, कार्यक्रम निर्देशक शैलेसकुमार मिश्र तथा संघका विभिन्न कर्मचारीहरूको उपस्थिति थियो भने सेवा फाउडेसनका तर्फबाट Dr Suzanne Gilbert तथा Ms Heidi Chase को उपस्थित रहेको थियो । उक्त भेटमा Dr Suzanne ले संघलाई मानव संसाधनको सही उपयोग र तिनको स्थायीत्वका लागि अवलम्बन गर्नुपर्ने नीतिका सम्बन्धमा आफ्नो सुभाव प्रस्तुत गर्नुभएको थियो ।

जापानी नेत्रविशेषज्ञबाट भूकम्प पिडितहरूका लागि राहत प्रदान

गत जुन ९ मा तोकुशिमा विश्वविद्यालय, जापानको फ्याकल्टी अफ मेडिसिन, डिपार्टमेन्ट अफ अप्थलमोलोजीका Professor Takeshi Naito, M.D.,Ph.D र उनका सहयोगीहरूले नेपालका भूकम्प पिडितहरूको लागि प्रदान गर्न ल्याएको सहयोग संघका केन्द्रीय अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्रलाई हस्तान्तरण गर्नुभयो । उक्त अवसरमा अध्यक्ष प्रा.डा. मिश्रले सहयोगलागि प्रा.डा. ताकेशीलाई धन्यवाद दिनुभयो ।

राप्ती आँखा स्वास्थ्य कार्यक्रमको रणनीतिक योजना बैठक

नेपाल नेत्रज्योति संघ, राप्ती आँखा स्वास्थ्य कार्यक्रमको दुई दिने रणनीतिक योजना बैठक राप्ती आँखा अस्पताल, रक्षाचौर दाङमा सम्पन्न भएको छ । नेपाल नेत्रज्योति संघ, राप्ती आँखा स्वास्थ्य कार्यक्रमअन्तर्गत सञ्चालित तीन वटा आँखा अस्पताल र तीन वटा आँखा उपचार केन्द्रहरूको आगामी ५ वर्षको लागि दीर्घकालिन रणनीति तथा भावी कार्यक्रमको योजना बनाउनका लागि नेपाल नेत्रज्योति संघ, राप्ती आँखा अस्पतालको आयोजना तथा नेपाल नेत्रज्योति संघ, राप्ती आँखा अस्पतालको आयोजना तथा नेपाल नेत्रज्योति संघ केन्द्रीय कार्यालयको सहजीकरणमा सम्पन्न उक्त बैठकमा आँखा स्वास्थ्य कार्यक्रमको अवसर तथा चुनौतीकहरूका सम्बन्धमा छलफल गरिएको थियो । हाल अस्पतालले सामना गर्नु परेका दुई प्रमुख चुनौतीहरूमध्ये मोतीविन्दुबाट हुने अन्धोपनको समस्यालाई न्युनीकरण कसरी गर्ने र अस्पतालको दीर्घकालीन आत्मिनर्भरतालाई कसरी बलियो बनाउने भन्ने विषयमा समेत व्यापक छलफल भई अन्धोपन निवारण अभियानलाई अभ्र सशक्त रूपमा सञ्चालन गर्ने निर्णय भएको थियो ।

राप्ती आँखा स्वास्थ्य कार्यक्रमको दिर्घकालीन आत्मनिर्भरताका लागि गुरूयोजना बनाई उक्त योजना मुताविक अस्पताललाई अघि बढाइने विषयमा समेत व्यापक छलफल भएको थियो । नेपाल नेत्रज्योति संघ दाङ शाखाका सभापित एवं अस्पताल व्यवस्थापन समितीका अध्यक्ष कृष्णकुमार गिरीको अध्यक्षता तथा नेपाल नेत्रज्योति संघ केन्द्रीय अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्रको प्रमुख आतिथ्यमा सम्पन्न सो कार्यक्रममा प्रा.डा. मिश्रले राप्ती आँखा स्वास्थ्य कार्यक्रमले आँखा स्वास्थ्य शिक्षा क्षेत्रमा देशभरिकै उत्कृष्ट कार्य गर्न सफल भएकोमा राप्ती आँखा स्वास्थ्य कार्यक्रमको प्रशंसा गर्दै आँखा स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउनका निम्ति आवश्यक एल.सी.डी. प्रोजेक्टर अस्पताललाई हस्तान्तरण गर्नुभएको थियो । उक्त कार्यक्रममा संघको केन्द्रीय कार्यालयका कार्यक्रम निर्देशक सैलेशकुमार मिश्र, वित्त नियन्त्रक सोमेश अर्याल, दाङ शाखाका संस्थापक सभापति डा. घनश्याम डाँगीलगायतले मन्तव्य राख्न भएको थियो । दुई दिनसम्म चलेको सो बैठकमा नेपाल नेत्रज्योति संघका पदाधिकारीहरू र राप्ती आँखा स्वास्थ्य कार्यक्रमअर्न्तगत विभिन्न विभागमा कार्यरत विभागीय प्रमुखहरू, मेडिकल डाइरेक्टर, प्रशासकीय अधिकृत तथा शाखाका सदस्यहरूको सहभागिता रहेको थियो।

हार्दिक समवेदना

नेपाल नेत्रज्योति संघका संस्थापक सदस्य **बजबारीलाल मित्तल**को असामयिक निधनप्रति समवेदना तथा शोक व्यक्त गर्दे संघले एक शोकसभाको आयोजना गरेको थियो। उक्त सभामा स्व. मित्तलको आत्माको चिरशान्तिको कामना गर्दे वहाँको निधनले संघलाई अपुरणीय क्षति पुग्न गएको भन्दै संघले वहाँका परिवारजनमा हार्दिक समवेदना व्यक्त गरेको छ।

बार्षिक समीक्षा बैठक

नेपाल नेत्रज्योति संघको वार्षिक समीक्षा बैठक गत असार १९ गते (४ जुलाई २०१५) मा काठमाडौंमा सम्पन्न भएको थियो । संघका केन्द्रीय अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्रको अध्यक्षतामा सम्पन्न उक्त बैठकको मुख्य उद्देश्य संघका नयाँ योजनाको जानकारी गराउनु तथा विभिन्न अस्पतालहरूमार्फत् सञ्चालन भैरहेका कार्यक्रमहरूको प्रगतिको समीक्षा गर्नु रहेको थियो। कार्यक्रममा संघका महासचिवले वैठकको उद्देश्यमाथि प्रकाश पार्नुभएको थियो भने कोषाध्यक्ष बामदेव खनालले संघको २२ औ केन्द्रीय सभाबाट पारित प्रस्तावहरू बारे जानकारी गराउनुका साथै गत वर्षको प्रगति विवरण तथा आगामी वर्षका कार्यक्रमहरूका बारेमा प्रकाश पार्नुभएको थियो । संघका कार्यक्रम निर्देशक शैलेसकुमार मिश्रले संघको केन्द्रीय कार्यशाला गोष्ठीका प्रस्तावहरू र तिनको कार्यान्वयनको स्थिति बारे जानकारी गराउनु भएको थियो। यसैगरी संघका वित्तनियन्त्रक सोमेश अर्यालले संघ र त्रिभुवन विश्वविद्यालयबीच कीर्तिपुरमा एक उच्चस्तरीय शिक्षण आँखा अस्पताल स्थापना गर्ने सम्बन्धमा सम्पन्न सम्भौताका बारेमा जानकारी गराउनु भएको थियो । यसैगरी संघका कार्यक्रम संयोजक हुक्म पोखरेलले नेशनल आइ साइट प्रोग्रामका गतिविधिहरूबारे प्रस्तृतीकरण दिनुभएको थियो भने नेत्रअधिकृत भवानी पन्तले नेशनल आई हेल्थ एजुकेसन प्रोग्रामका बारेमा प्रस्तुतीकरण प्रस्तुत गर्नुभएको थियो । यस्तै अर्विस इन्टरनेशनल नेपालका कार्यक्रम संयोजक रविकिरण अधिकारीले राष्ट्रिय बालअन्धोपन कार्यक्रमका सम्बन्धमा जानकारी गराउन भएको थियो।

बैठकलाई सम्बोधन गर्नुहुँदै संघका अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्रले काठमाडौँमा एक सुविधासम्पन्न आँखा अस्पतालको खाँचो महसुस गरेर हालै मात्र संघले त्रिभुवन विश्वविद्यालयसँगको सहकार्यमा यस्तो शिक्षण अस्पताल स्थापना गर्ने सम्भौता गरिएको र यसले जनशक्ति उत्पादन र उत्पादित जनशक्तिको वीर्घकालीन उपयोगमा ठूलो मद्दत मिल्ने बताउनु भयो। हामीले परिणाम देखाउन सकेमा थप भौतिक साधनस्रोत जुटाउन सिकने विश्वास व्यक्त गर्नुहुँदै संघका कार्यक्रमहरू अधिक परिणाममुखी हुनुपर्ने र यस कार्यमा भावी रणनीतिहरू तयार पार्न सघाउ पुगोस भन्ने उद्देश्यले नै यो बैठक आयोजना गरिएको उल्लेख गर्नुभयो।

उक्त समीक्षा बैठकमा संघअन्तर्गतका आँखा अस्पतालहरूका चिफ मेडिकल डाइरेक्टर/मेडिकल डाइरेक्टर तथा प्रतिनिधिहरूको उपस्थिति रहेको थियो । बैठकमा संघका संरक्षक प्रा.डा. रामप्रसाद पोखेल, उपाध्यक्ष डा. चेतराज पन्त, महासचिव श्यामकुमार पोखरेल, केन्द्रीय सदस्य पद्यनारायण चौधरी तथा सागरप्रताप राणा, डा. सञ्जय सिंह, डा. रघुनन्दन बैँञ्जु, डा. लीलाराज पुरी, डा. सल्मा के.सी. (राई), चिजकुमार मास्के, प्रकाश वर्मा, प्रा.डा. दीलबहादुर क्षेत्रीलगायतले आआफ्ना विचार तथा सुभाव राख्नु भएको थियो।

परियोजना सम्भाता सम्पन्न

नेपाल नेत्रज्योति संघद्वारा सञ्चालित अन्धोपन न्यूनीकरण अभियानलाई उल्लेखनीय सहयोग पुऱ्याउँदै आएको अन्तर्राष्ट्रिय संस्था NABP र संघबीच सहयोगलाई थप निरन्तरता प्रदान गर्दै लैजाने उद्देश्यले संघ, समाज कल्याण परिषद्, NAB तथा NABP बीच कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धी एक सम्भौता सम्पन्न भएको छ। समाज कल्याण परिषद्मा सम्पन्न सो सम्भौतामा संघका तर्फबाट अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्र तथा NABP का तर्फबाट सो संस्थाका प्रोजेक्ट म्यानेजर हरिशरण बिष्टले हस्ताक्षर गर्नुभएको थियो। हस्ताक्षर कार्यक्रममा समाज कल्याण परिषद्का सदस्य सचिव इ. रविन्द्र कुमार, NABP का अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहयोग निर्देशक तेर्जे बि. आइभर्सन (Mr. Terje B.

Iversen), नेपाल नेत्रज्योति संघका महासचिव श्यामकुमार पोखरेल, राष्ट्रिय अन्धाकल्याण संघका अध्यक्ष कुमार थापाको पिन उपस्थिति रहेको थियो । यस सम्भौताको मुख्य उद्देश्य देशका पहाडी तथा तराईका विभिन्न क्षेत्रमा उच्च गुणस्तरीय आँखा स्वास्थ्य सेवामा आमजनताको पहुँच बृद्धि गर्नु तथा पूर्ण दृष्टिबिहिन तथा आंशिक रूपले दृष्टिविहिन भएका मानिसहरूको उपाचार तथा पुनर्स्थापना सेवामा पहुँच बृद्धि गर्नु रहेको छ ।

यसै गरी संघ तथा NABP बीच संघको कार्यालयमा सोही कार्यक्रमअन्तर्गत सहयोग सम्बन्धी सम्भौतापत्रमा समेत हस्ताक्षर सम्पन्न भएको थियो।

संघ तथा नाम्स बीच समकदारीपत्रमा हस्ताक्षर

गत २० असारमा नेपाल नेत्रज्योति संघ तथा चिकित्सा विज्ञान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान (NAMS) का बीच पूर्वाञ्चल क्षेत्रीय आँखा उपचार कार्यक्रम (EREC-P) र लुम्बिनी नेत्रविज्ञान संस्थानमा MD Ophthalmology को अध्यापन सम्बन्धी समभ्दारीपत्रमा हस्ताक्षर सम्पन्न भएको छ। संघको केन्द्रीय कार्यालयमा सम्पन्न एक कार्यक्रममा सो समभ्दारीपत्रमा हस्ताक्षर भएको थियो। हस्ताक्षर कार्यक्रममा संघका केन्दीय अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्र तथा चिकित्सा बिज्ञान राष्ट्रिय प्रतिष्ठानका तर्फबाट उक्त प्रतिष्ठानका उपकुलपित प्रा.डा. गणेशबहादुर गुरूङका साथै संघका महासचिव श्यामकुमार पोखरेल, डा. संजय सिंह तथा अन्य कर्मचारीहरूको उपस्थित रहेको थियो भने प्रतिष्ठानका रेक्टर प्रा.डा. रञ्जनबहादुर बस्नेत, रिजष्टूार प्रा.डा. किरण मानन्धर तथा डीन प्रा.डा. यहुनचन्द सिवाकोटीको पिन उपस्थित रहेको थियो। उक्त अवसरमा दुईवटा समभदारीपत्रमा हस्ताक्षर भएका थिए।

संघ तथा HelpMeSee बीच सहकार्य हुने

नेपाल नेत्रज्योति संघ तथा संयुक्त राज्य अमेरिकास्थित गैरसरकारी संस्था HelpMeSee बीच सम्भावित सहकार्यसम्बन्धी पत्रको आदानप्रदान भएको छ। गत ३० जुन २०१५ मा HelpMeSee को कार्यालय नयाँ दिल्लीमा उक्त संस्थाका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत Mr. Jacob Mohan Thazhathu लेसंघका केन्द्रीय अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्रलाई सहकार्यसम्बन्धी पत्र हस्तान्तरण गर्नुभयो। सो पत्रअनुसार उक्त संस्था नेपाल नेत्रज्योति संघसँग मिलेर नेपालमा अन्धोपनको GIS/GPS surveillance सेवा बिस्तारीकरण मोडेल (saturation model) कार्यान्वयन गर्न इच्छुक रहेको छ। उक्त अवसरमा संघका कार्यक्रम निर्देशक सैलेशकुमार मिश्र तथा HelpMeSee का Campaign & Field Operations k|d'v Mr. Venkataraman को पनि उपस्थित रहेको थियो।

वर्ष ७, अङ्क २, पूर्णाङ्क १६

गौरमा आँखा शिविर सञ्चालन

नेपाल नेत्रज्योति संघ, गौर आँखा अस्पतालले गत असार महिनामा विभिन्न निःशुल्क आँखा शिविर सञ्चालन गरेको थियो । यसै क्रममा गरूडा स्वास्थ्य चौकीमा सम्पन्न आँखा शिविरमा कुल ३५० जना विरामीको आँखाको जाँच गरिएको थियो भने १२२ जनाको मोतीबिन्दुको शल्यिकया गरिएको थियो । यसैगरी सेखौना, सर्लाहीमा सञ्चालन गरिएको आँखा शिविरमा ३७५ बिरामीको आँखाको जाँच गरिएको थियो । जसमध्ये ११८ जनाको मोतीबिन्दुको शल्यिकया गरिएको थियो ।

संघ तथा HelpAge बीच सम्भौता

गत १९ जुन२०१५ मा नेपाल नेत्रज्योति संघ तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था HelpAge International बीच सहयोगसम्बन्धी गए पत्रमा हस्ताक्षर भएको छ । नेपालमा गत बैशाख महिनामा गएको बिनासकारी भूकम्पबाट प्रभावित क्षेत्रका जेष्ठ नागरिकहरूलाई आँखा स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने कार्यमा सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यले सहयोगसम्बन्धी यो सम्भौता भएको हो । HelpAge International sf] South Asia Office मा सम्पन्न उक्त सम्भौताका अवसरमा सो संस्थाका क्षेत्रीय निर्देशक Mr. Peter McGeachie तथा उनको कार्यालयका कर्मचारीहरू, संघका अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्र, महासचिव श्यामकुमार पोखरेल, कार्यक्रम निर्देशक शैलेसकुमार मिश्र, कार्यक्रम संयोजक हुकुम पोखरेललगायतको उपस्थित रहेको थियो ।

केन्द्रीय परियोजना सल्लाहकार समिति बैठक सम्पन्न

२६ जुन २०१५ मा नेपाल नेत्रज्योति संघ तथा NNIPS को केन्द्रीय परियोजना सल्लाहकार समिति (Central Project Advisory Committee) को बैठक सम्पन्न भएको छ। उक्त बैठकमा समाजकल्याण परिषद्का सदस्य सचिव ई. रविन्द्र कुमार, गृह मन्त्रालयका उपसचिव कृष्णप्रसाद ज्ञवाली, महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण मन्त्रालयका उपसचिव लक्ष्मीनारायण उप्रेती, राष्ट्रिय योजना आयोगका उपसचिव, प्रदर्शनी कुमारी, NNIPS का प्रोजेक्ट डाइरेक्टर डा. सुवर्णकुमार खत्री तथा ल्ल्क्ष्एक का प्रतिनिधि स्टेफेन लेक्लर्गको उपस्थिति थियो। उक्त बैठकमा NNIPS का तर्फबाट ल्युक (Mr Luke) ले भावी योजना र सम्भाव्य कार्यक्रमहरूका बारेमा संक्षिप्त जानकारी गराउनु भएको थियो। बैठकमा संघका अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्रले कार्यक्रमहरूको सफल सञ्चालनका लागि अवलम्बन गर्नुपर्ने रणनीतिहरूका बारेमा चर्चा गनुभएको थियो।

स्वास्थ्य सचिवद्वारा संघको कार्यालयको भमण

नेपाल सरकार, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयका सचिव शान्तबहादुर श्रेष्ठले गत २१ जुनमा नेपाल नेत्रज्योति संघको केन्द्रीय कार्यालयको अवलोकन भ्रमण गर्नुभएको थियो। उक्त अवसरमा संघका केन्द्रीय अध्यक्ष प्रा.डा. तीर्थप्रसाद मिश्र तथा महासचिव श्यामकुमार पोखरेलले वहाँको स्वागत गर्नु भएको थियो भने संघका केन्द्रीय अध्यक्षलगायत अन्य पदाधिकारीहरूले संघका गतिविधिहरूबोर वहाँलाई जानकारी गराउनु भएको थियो।

संरक्षक

प्रा. डा. रामप्रसाद पोखेल

अतिथि सम्पादक

डा. घनश्याम भट्टराई

प्रकाशन समिति

प्रा. डा. तीर्थप्रसाद मिश्र श्यामकुमार पोखरेल शैलेशकुमार मिश्र भवानीप्रसाद पन्त

CONTACT:

P.O. Box: 335, Tripureshwor, Kathmandu, Nepal **Tel:** 977-1-4261921/4261066 **Fax:** 977-1-4261166